

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/14/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5611212472
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Amália Paulerová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2012:5611212472.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte v zložení z predsedníčky senátu JUDr. Amálie Paulerovej a z členov JUDr. Róberta Urbana a JUDr. Eriky Čanádyovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletú - Z. R., nar. XX.X.XXXX, bytom u matky, dieťa zastúpené kolíznym opatrovníkom - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, dieťa rodičov: matka -H. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. XXXX/XX, Z. H., v zastúpení JUDr. Jiří Martaus, advokát, Advokátska kancelária so sídlom M. J. XXX/XX, Z. H. a otec - G. M., nar. X.X.XXXX, bytom L. XXX/XX, B., L., v zastúpení JUDr. Pavol Dlhopolček, advokát Advokátska kancelária so sídlom Ul. J. K. XX, B., o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, na základe odvolania otca proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 4P/277/2011-46 zo dňa 14.2.2012, v spojení s opravným uznesením OS Liptovský Mikuláš č.k. 4P/277/2011-55 zo dňa 13.3.2012 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku o určenie vyživovacej povinnosti otca a vo výroku o zameškanom výživnom na maloletú Z. R. m e n í tak, že otec je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletej Z., nar. XX.X.XXXX sumou 75 eur mesačne počnúc 1.12.2011 vždy do 15.tého dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky.

Zameškané výživné na mal. Z. nar. XX.X.XXXX za obdobie od 1.12.2011 do 31.1.2012 v sume 150 eur je p o v i n n ý otec uhradiť k rukám matky do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

N e d o t ý k a s a výroku rozsudku o osobnej starostlivosti o maloletú Z..

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd maloletú Z. zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorú zároveň oprávnil maloletú zastupovať, spravovať jej majetok v bežných veciach. Otca zaviazal k povinnosti prispievať na výživu dieťaťa sumou 100 eur mesačne vždy do každého 15-tého dňa toho - ktorého mesiaca vopred k rukám matky počnúc dňom 1.12.2011. Zameškané výživné za obdobie od 1.12.2011 do 31.2.2012 v sume 200 eur je otec povinný uhradiť k rukám matky do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Vykonaným dokazovaním súd zistil, že rodičia maloletej nie sú manželia, nežijú v spoločnej domácnosti od 10.10.2011. Dieťa sa nachádza v starostlivosti u matky, ktorá je zamestnaná na základe dohody o pracovnej činnosti od 24.1.2012 za dojednanú odmenu 40 eur mesačne, s rozsahom pracovného času 30 hodín za mesiac. Maloletá navštevuje predškolské zariadenie, otec po odchode zo spoločnej domácnosti prispel na jej výživu v mesiaci október 2011 sumou 100 eur, v mesiaci november 2011

sumou 100 eur. Otec maloletej je zamestnaný ako živnostník, podľa daňového priznania k dani z príjmu fyzickej osoby za rok 2010 základ dane činil 13.232,84 eur, daňová povinnosť bola 1.509,23 eur. Podľa potvrdenia účtovníčky jeho príjem za rok 2011 bol 15.483,90 eur, z čoho si uplatnil 40% paušál (6.193,56 eur), uhradil poisťné na sociálnu poisťovňu, zdravotnú poisťovňu 4.676,68 eur a uplatnil odpočítateľnú položku na daňovníka 3.559,20 eur. Vychádzajúc z toho základ dane zodpovedá sume 1.054,46 eur a daňová povinnosť vznikne vo výške 19% t.j. v sume 200,34 eur. Otec okrem maloletej Z. má ďalšie vyživovacie povinnosti k maloletému V., nar. XX.X.XXXX a k maloletej C., nar. XX.X.XXXX, na tieto deti platí výživné v sumách po 100 eur mesačne. Na Okresnom súde Žilina je vedené pod sp. zn. 9P/20/2012 konanie o návrhu otca na zníženie výživného na tieto maloleté deti. Otec vlastní v podielovom spoluvlastníctve ornú pôdu, trvalé trávne porasty, spolu so súrodencami je podielovým spoluvlastníkom rodinného domu súp. č. XXX na parcele 878/3 v kat. úz. L., vedené na LV č. XXX, spláca hypotekárny úver v Dexia banka Slovensko, a.s. vo výške 110 - 120 eur mesačne.

Okresný súd vec posúdil z pohľadu ustanovení § 62 ods. 1,2, § 65 ods. 1,2, § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Konštatoval nutnosť úpravy práv a povinností rodičov k maloletej, títo nie sú manželia, v spoločnej domácnosti nežijú, preto za súhlasu otca a kolízneho opatrovníka súd maloletú Z. zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá sa o dieťa riadne stará. Matka bude maloletú zastupovať, spravovať jej majetok v bežných veciach.

Pri určení výživného súd zohľadnil kritéria uvedené v § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Ustálil čistý príjem otca po splnení daňovej, odvodovej povinnosti na 729,49 eur. Otec si uplatňuje 40% paušál pre účely daňového priznania, môže si znížiť základ dane o výdavky, ktoré zvyšujú jeho životnú úroveň (cestovné, mobilné telefóny, odpis majetku). Prihliadal aj na ďalšie dve jeho vyživovacie povinnosti k maloletým deťom, tie sú vekovo staršie a otec je na ich výživu zviazaný prispievať sumou po 100 eur mesačne. Poukazoval aj na útlý vek maloletej Z. (3 a pol roka) a podľa názoru súdu výživné 100 eur mesačne zodpovedá kritériám uvedených v Zákone o rodine a do budúcnosti vytvára priestor na prípadné zvýšenie výživného. Pri hodnotení majetkových pomerov otca nebolo preukázané, žeby mal z tohto majetku výnos. Počiatok vyživovacej povinnosti otca k maloletej súd určil v súlade s návrhom matky od 1.12.2011, odkedy otec neprispieva na výživu dieťaťa, od 1.12.2011 do 31.1.2012 vyčíslil zameškané výživné v sume 200 eur, túto sumu je otec povinný matke zaplatiť do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania aplikoval ustanovenie § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p.

Opravným uznesením č.k. 4P/277/2011-55 zo dňa 13.3.2012 súd opravil v zápisnici o súdnom pojednávaní v druhom výroku vyhláseného rozsudku a v druhom výroku písomného vyhotovenia rozsudku nesprávne uvedené krstné meno otca maloletej tak, že to má správne znieť G..

Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie otec, domáhal sa jeho zmeny, v rámci tejto zmeny žiadal určiť výživné na dieťa v sume 40 eur mesačne počnúc 1.3.2012, keďže doplatil výživné 3 x po 40 eur za mesiace december 2011, január a február 2012. Odvolanie zdôvodnil najmä tým, že súd vyhodnotil vykonané dôkazy nesprávne a výšku výživného určil v sume nezodpovedajúcej jeho skutočne dosahovanému príjmu. Súd sa nezaoberal, nepreskúmal, nezohľadnil pri určení výšky výživného príjem matky poberaný ňou podľa tvrdenia v sume 40 eur mesačne. Odvolateľ zvýraznil, že ním uplatnený zákonom určený 40% paušál a jeho odpočet je dané zákonom, po tomto odpočte jeho čistý mesačný príjem zodpovedá sume 384,47 eur. Z tohto príjmu platí hypotéku 150 eur mesačne, inkaso v sume 108 eur mesačne. O týchto skutočnostiach predložil súdu listinný dôkaz. Napriek maximálnej snahe zadovážiť si prácu je v súčasnej dobe nezamestnaný, finančne mu vypomáhajú súrodenci. Nemá v reálnych možnostiach súdom určenú výšku výživného uhradzovať, hrozí mu, že môže byť trestne stíhaný pre zanedbanie vyživovacej povinnosti a navyše bez vlastnej viny sa neprimerane zadlží.

Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k odvolaniu sa stotožnil s rozsudkom okresného súdu a žiadal jeho potvrdenie. Nesúhlasil s odvolaním otca, mal za to, že ním navrhovaná výška výživného nie je v záujme maloletého dieťaťa.

Matka písomné vyjadrenie k odvolaniu otca nepredložila.

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie podal účastník (§ 201 veta prvá O.s.p.) v zákonom stanovenej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.), preskúmal vec v rozsahu danom v ustanovení § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. a postupom podľa § 156 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 211 ods. 2 a § 214 ods. 2 O.s.p. (bez nariadenia odvolacieho pojednávania) rozsudok okresného súdu vo výroku o určenie výživného a vo výroku o zameškanom výživnom zmenil podľa § 220 O.s.p.

V preskúmvanej veci krajský súd vychádzal zo skutkového stavu zisteného okresným súdom, konštatoval, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu a z vykonaných dôkazov zistil skutkový stav riadne. Iný názor ako okresný súd prijal odvolací súd po zhodnotení všetkých skutkových, ale i právnych súvislostí k výške určeného výživného.

Bolo jednoznačne preukázané, že rodičia maloletej nie sú manželia, nežijú v spoločnej domácnosti, dieťa sa nachádza vo výhradnej starostlivosti matky, ktorá túto starostlivosť zabezpečuje riadne. V konaní nebola sporná otázka osobnej starostlivosti matky o maloleté dieťa, nedotknutým ostal výrok rozsudku okresného súdu o zverení maloletej do osobnej starostlivosti matke, keďže tento výrok odvolaním napadnutý nebol.

Ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného (§ 65 ods. 1 Zákona o rodine).

V predmetnom konaní rodičia o výške výživného neuzatvorili dohodu, výška výživného je medzi nimi sporná, v odvolaní otec namietal súdom určenú sumu 100 eur mesačne. Obaja rodičia majú zákonnú vyživovaciu povinnosť k svojim deťom. Táto vyživovacia povinnosť trvá do tej doby, pokiaľ deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich možností a schopností. Zákon o rodine pritom vyživovaciu povinnosť rodičov kvalifikuje za povinnosť prioritnú, ktorá má prednosť pred akýmkoľvek inými finančnými povinnosťami. Bezpochyby je maloletá odkázaná na výživu od oboch rodičov. Bez právneho významu je v aktuálnej dobe, v akej sume matka dosahuje príjem, keďže matka poskytuje dieťaťu osobnú starostlivosť, zabezpečuje otázku bývania, uvedenými plneniami realizuje svoju vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu. Treba dodať i to, že výživné slúži pre uspokojovanie potrieb maloletého dieťaťa, a nemožno jeho výškou vykompenzovať prípadný znížený príjem matky.

Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti a možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Pri určení výšky výživného súd teda vychádza z dvoch základných kritérií: 1/ odôvodnené potreby maloletého dieťaťa, 2/ možnosti, schopnosti a majetkové pomery povinného rodiča.

Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že na zabezpečenie odôvodnených potrieb dieťaťa sa vynakladajú štandardné náklady, ide o tri a pol ročné maloleté dieťa, starostlivosť o ňu sa po finančnej stránke nevymyká z priemerných požiadaviek zabezpečenia jej výchovy. V odôvodnených potrebách maloletej neboli zistené zvýšené náklady napr. v spojitosti so zhoršeným zdravotným stavom, návštevou základnej školy, mimoškolskou činnosťou ako napr. u detí školopovinných. V preskúmvanej veci je opodstatnené zohľadniť aj vyživovaciu povinnosť otca k ďalším dvom maloletým deťom, na výživu ktorých prispieva sumou po 100 eur mesačne, i keď je zahájené konanie o zníženie výživného, ani súd prvého stupňa v dôvodoch svojho rozhodnutia neuvádza, že by mala byť táto vyživovacia povinnosť otca rozhodnutím súdu znížená. Za tejto situácie potom treba mať za to, že vyživovacia povinnosť otca voči ďalším dvom maloletým deťom naďalej v sumách po 100 eur mesačne na každé dieťa naďalej trvá.

Otec je vedený ako živnostník, pre rozhodovanie o určenie výživného bol rozhodujúci jeho príjem dosahovaný v roku 2011. Podľa potvrdenia účtovníčky „Účtovná a konzultačné služby Ing. C. F. B.“ otec za označené (rozhodné) obdobie mal ročný príjem 15.483,90 eur, výdavky vykázal v sume 6.193,56 eur. Ide o zákonom umožnený odpočet výdavkového paušálu vo výške 40%, označený odpočet zákon

Živnostníkovi umožňuje a neboli zistené okolnosti, svedčiace o tom, že otec v rámci uvedeného paušálu započítava aj iné s podnikaním nesúvisiace výdavky. Plnenie odvodových povinností živnostníka do sociálnej poisťovne, zdravotnej poisťovne je daná zákonom, v roku 2011 túto povinnosť otec plnil v sume 4.676,68 eur. Po takomto znížení daňový základ otca zodpovedá sume 4.613,66 eur, ide pritom o ročný príjem z podnikania, po znížení tohto príjmu o daň z príjmu 19% - t.j. 200,34 eur, čistý ročný príjem otca zo živnosti za rok 2011 je 4.413,32 eur, t.j. 367,76 eur mesačne. Z tohto príjmu otec musí plniť vyživovacie povinnosti k trom maloletým deťom, uhradzovať náklady na svoje živobytie a záväzky, okresný súd konštatuje pritom v dôvodoch odvolaním napadnutého rozsudku, že otec príjem titulom svojho spoluvlastníctva v nehnuteľnostiach nemá.

Za tejto skutkovej situácie potom je na mieste stanoviť výživné v sume primerane zodpovedajúcej tak odôvodneným potrebám maloletej, ako aj reálnym možnostiam a schopnostiam otca, týmto kritériám zodpovedá suma 75 eur mesačne a vytvára aj seriózny priestor pre prípadné zvýšenie výživného na dieťa v budúcnosti ak nastane zmena pomerov. Odvolací súd vyhovel odvolaniu otca iba čiastočne, nestotožnil sa s jeho odvolacím návrhom o jeho povinnosti prispievať výživným na dieťa v sume 40 eur mesačne, pretože táto suma je neprimerane nízka, nezodpovedajúca možnostiam a schopnostiam otca. Otec je povinný prispievať výživným v sume 75 eur mesačne od 1.12.2011, nepredložil (ani neoznačil) odvolaciemu súdu konkrétny dôkaz o tom, že plnil vyživovaciu povinnosť od 1. 12. 2011 v sumách po 75 eur mesačne. Na tomto základe mu vznikol nedoplatok na výživnom za rozhodné obdobie - od 1.12.2011 do 31.1.2012 v sume 150 eur, pretože pri určení výživného po 75 eur mesačne bolo jeho povinnosťou zaplatiť k rukám matky za 2 mesiace 150 eur.

Otázku náhrady trov konania (prvostupňového a odvolacieho) riešil odvolací súd podľa § 224 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p., tak, že žiadnemu z jeho účastníkov právo na ich náhradu nepriznal, pretože predmetom konania (prvostupňového i odvolacieho) bola vec starostlivosti súdu o maloleté dieťa, ktoré bolo možné začať i bez návrhu.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie prípustné **n i e j e** .